

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van besluit legt het aantal studenten vast dat in 2023-2024 aan de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde mag starten. De Vlaamse Regering trekt het startquotum voor de bacheloropleiding in de geneeskunde op van 1276 naar 1424 en het startquotum voor de bacheloropleiding in de tandheelkunde van 180 naar 218. De Vlaamse Regering doet dit binnen de contouren van de Codex Hoger Onderwijs en op basis van de door de federale overheid vastgelegde quota van 1104 artsen en 181 tandartsen. De Vlaamse Regering houdt bij het vastleggen van de startquota o.a. rekening met de uitval van studenten tijdens en na de basisopleiding geneeskunde en tandheelkunde. Vandaar dat de Vlaamse startquota hoger liggen dan de federale quota.

De Vlaamse Regering volgt hiermee voor het academiejaar 2023-2024 variant A van het Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse commissie voor de planning van het medisch aanbod.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Hoger onderwijs
Operationele doelstelling 5.5 Opleidingen in de gezondheidszorg verbeteren (Beleidsnota Onderwijs 2019-2024)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Besluit van de Vlaamse Regering van 14 februari 2020 tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding arts en voor de opleiding tandarts
- Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse commissie voor de planning van het medisch aanbod

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/453 van 9 december 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In artikel II.187, §4 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 verleent de decreetgever aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid om jaarlijks per opleiding de startquota voor de opleiding geneeskunde en de opleiding tandheelkunde aan te passen. Het aantal kandidaten dat gunstig gerangschikt kan worden voor het volgende academiejaar wordt aangepast indien het aantal effectieve starters in het lopende academiejaar afwijkt van het startquotum dat voor die opleiding voor dat academiejaar vooropgesteld was. De regeling opgenomen in voorliggend ontwerp van besluit is conform dat artikel.

Conform artikel II.187 van de Codex Hoger Onderwijs kan de Vlaamse Regering bij deze aanpassing van de startquota bijkomend rekening houden met een of meer beroeps- en opleidingsgerelateerde criteria.

De algemene berekeningswijze van de aanpassing van de startquota is de volgende:

- Stap 1. Het startquotum kan gecorrigeerd worden door de Vlaamse Regering door rekening te houden met deze criteria:
  - 1° het aantal afgestudeerden in de masteropleiding (de factor bèta);
  - 2° het aantal afgestudeerden dat een andere beroepskeuze maakt (de factor gamma);
  - 3° het afnemende beroepenveld;
  - 4° de opleidingscapaciteit.
- Stap 2. Er wordt gecorrigeerd op basis van de niet-opname van het voorgaand academiejaar (factor delta): het verschil was -35 voor geneeskunde en +8 voor tandheelkunde (inschrijvingscijfers van 5/11/2022).
- Het nieuwe startquotum is aldus het aangepast startquotum o.b.v. 1 of meerdere van de 4 criteria + factor delta

Mede op basis van Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse planningscommissie wordt geopteerd voor een aanpassing van het startquotum. Conform de bepaling van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 wordt dit middels voorliggend Besluit van de Vlaamse Regering geregeld.

- VOOR DE OPLEIDING GENEESKUNDE

Op vraag van de universiteiten wordt gekozen om voor 2023 de berekeningswijze volgens variant A uit het Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse planningscommissie te hanteren.

Concreet worden de volgende criteria voor het nieuwe startquotum arts van 2023 gehanteerd:

Het afnemende beroepenveld

De federale quota blijven de basis van de berekening van de Vlaamse startquota. Voor de artsen is de basis het quotum van 1104 artsen, vastgelegd in de wet van 30 juli 2022 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de aanbodsbeheersing van gezondheidszorgberoepen.

Het aantal afgestudeerden in de masteropleiding

Dit wordt ook de factor bèta genoemd. Het gaat om de uitval van studenten die de bacheloropleiding gestart zijn, maar niet het masterdiploma behalen (als fractie van het totaal aantal startende studenten in de bacheloropleiding in die cohorte).

De factor bèta wordt berekend op basis van gegevens uit de Databank Hoger Onderwijs. Voor de berekening van de factor bèta bekijken we een vijfjarig gemiddelde. We vertrekken hiervoor van het academiejaar van de start in de opleiding, waarbij de student twee jaar extra gehad heeft om het masterdiploma te behalen en nemen dan de vier voorgaande academiejaren van de start van het traject mee.

Voor de opleiding geneeskunde is de factor β gelijk aan 0,12 (12,0%, wat dus betekent dat 12% van de studenten uitvalt tijdens de bachelor- en masteropleiding geneeskunde en geen masterdiploma arts behaalt).

Het aantal afgestudeerden dat een andere beroepskeuze maakt

Dit wordt ook de factor gamma genoemd. Het gaat om het aantal afgestudeerde masters dat niet in een gecontingenteerde vervolg- of beroepsopleiding verdergaat en een andere beroepskeuze maakt, vb. master na master in het domein van maatschappelijke gezondheidszorg, het onderzoek, de industrie, de overheid, of het buitenland (als fractie van het totaal aantal afgestudeerde masters in dat jaar).

Voor de opleiding geneeskunde is de factor γ gelijk aan 9,66%, wat dus betekent dat 9,66% van de afgestudeerde masters artsen niet doorstroomt naar een gecontingenteerde vervolgopleiding (maar bijvoorbeeld naar een ma-na-ma sportgeneeskunde). Deze cijfers werden berekend op basis van tabellen 16 en 22 van het jaarverslag 2021 van de federale planningscommissie.

Opleidingscapaciteit

Aangezien er zich aan de Vlaamse universiteiten geen manifeste problemen voordoen¹ met de opleidingscapaciteit voor geneeskunde en de Vlaamse universiteiten gezamenlijk een verantwoorde verhoging voor het startquotum aankunnen, werd dit criterium (criterium 4) niet apart in rekening gebracht voor de startquota van 2023.

Wel houdt de Vlaamse Regering er rekening mee dat een verrekening van het historische ondertal van 10% van de 1040 artsen in het startquotum van 2023, zoals de Vlaamse Planningscommissie voorstelt in variant B, nog niet mogelijk is. Uit overleg met de universiteiten is namelijk gebleken dat dat de opleidingscapaciteit zou doen overschrijden in 2023-2024. Daarom wordt voorgesteld om variant A te volgen.

Tussentijds resultaat van deze berekening is 1.389 voor de opleiding geneeskunde.

Vervolgens wordt, zoals voorzien in de Codex Hoger Onderwijs, de niet-opname van het voorgaand jaar verrekend (factor delta): het verschil was -35 voor geneeskunde.

Concreet resulteert deze berekeningswijze in een **startquotum van 1.424 voor de opleiding in de geneeskunde.**

- VOOR DE OPLEIDING TANDHEELKUNDE

Op vraag van de universiteiten wordt gekozen om voor 2023 de berekeningswijze volgens variant A uit het Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse planningscommissie te hanteren.

---

¹ Zie ook Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse commissie voor de planning van het medisch aanbod.

Concreet worden de volgende criteria voor het nieuwe startquotum tandarts gehanteerd:

Het afnemende beroepenveld

De federale quota blijven de basis van de berekening van de Vlaamse startquota. Voor de tandartsen is de basis het quotum van 181 tandartsen, vastgelegd in de wet van 30 juli 2022 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de aanbodsbeheersing van gezondheidszorgberoepen.

Het aantal afgestudeerden in de masteropleiding

Dit wordt ook de factor bèta genoemd. Het gaat om de uitval van studenten die de bacheloropleiding gestart zijn, maar niet het masterdiploma behalen (als fractie van het totaal aantal startende studenten in de bacheloropleiding in die cohorte).

De factor bèta wordt berekend op basis van gegevens uit de Databank Hoger Onderwijs. Voor de berekening van de factor bèta bekijken we een vijfjarig gemiddelde. We vertrekken hiervoor van het academiejaar van de start in de opleiding, waarbij de student twee jaar extra gehad heeft om het masterdiploma te behalen en nemen dan de vier voorgaande academiejaren van de start van het traject mee.

Voor de opleiding tandheelkunde is de factor β gelijk aan 0,101 (10,1%, wat dus betekent dat 10,1% van de studenten uitvalt tijdens de bachelor- en masteropleiding tandheelkunde en geen masterdiploma tandarts behaalt).

Het aantal afgestudeerden dat een andere beroepskeuze maakt

Dit wordt ook de factor gamma genoemd. Het gaat om het aantal afgestudeerde masters dat niet in een gecontingenteerde vervolg- of beroepsopleiding verdergaat en een andere beroepskeuze maakt, vb. in het domein van het onderzoek, de industrie, de overheid, of het buitenland (als fractie van het totaal aantal afgestudeerde masters in dat jaar).

Voor de opleiding tandheelkunde is de factor γ gelijk aan 10,79%, wat dus betekent dat 10,79% van de afgestudeerde masters tandarts niet doorstroomt naar een gecontingenteerde vervolgopleiding (maar bijvoorbeeld in de industrie gaat werken). Deze cijfers werden berekend op basis van tabellen 34 en 393 van het jaarverslag 2021 van de federale planningscommissie.

Opleidingscapaciteit

Hoewel de maximale opleidingscapaciteit in de twee universiteiten met een opleiding tandheelkunde (namelijk KU Leuven en Universiteit Gent) stilaan bereikt is², werd dit criterium (criterium 4) niet apart in rekening gebracht voor de startquota van 2023. Wel houdt de Vlaamse Regering er rekening mee dat een verrekening van het historische ondertal van 10% van de -126 tandartsen in het startquotum van 2023, zoals de Vlaamse Planningscommissie voorstelt in variant B, nog niet mogelijk is. Uit overleg met de universiteiten is namelijk gebleken dat de opleidingscapaciteit zou doen overschrijden in 2023-2024.

Daarnaast zal de Vlaamse Regering bekijken om in 2023 een financiële injectie te doen zodat de universiteiten kunnen investeren in meer opleidingscapaciteit in Leuven en Gent (zie verder).

Tussentijds resultaat van deze berekening is 226 voor de opleiding tandheelkunde.

---

² Zie ook Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse commissie voor de planning van het medisch aanbod. Een eerder rapport van de regeringscommissarissen toonde ook al aan dat de maximale opleidingscapaciteit bijna bereikt is voor tandheelkunde (Regeringscommissariaat Hoger Onderwijs, *Ministeriële onderzoeksopdracht: opleidingscapaciteit als gevolg van verhoging quota arts/tandarts*, Mei 2021).

Vervolgens wordt, zoals voorzien in de Codex Hoger Onderwijs, de niet-opname van het voorgaand jaar verrekend (factor delta): het verschil was +8 voor tandheelkunde. Dat kleine overschot wordt veroorzaakt door inschrijvingen in de opleiding door gunstig gerangschikten met een gelijke score aan de gunstig gerangschikte deelnemer op positie 180 (cf. startquotum geldend in 2022) en door de opname van tickets uit het vroegere numerus clausus-systeem.

Concreet resulteert deze berekeningswijze in een **startquotum van 218 voor de opleiding in de tandheelkunde**.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De artikelen behoeven geen verdere commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Ingegeven door de verhoging van de federale quota, de uitval van studenten tijdens en na de basisopleidingen geneeskunde en tandheelkunde, en de verrekening van de niet-opname van inschrijvingstickets, wordt voorgesteld om de startquota te verhogen van 1276 naar 1424 voor arts en van 180 naar 218 voor tandarts. Daarmee wordt het Formeel advies 2022-01 van de Vlaamse Planningscommissie trapsgewijs gevolgd, met een keuze van variant A voor 2023.

Het financieringsmodel van het hoger onderwijs is een model waarbij een vooraf vastgesteld budget verdeeld wordt over de instellingen op basis van verschillende parameters. Een beperkte verhoging van het aantal studenten zal dus niet rechtstreeks leiden tot een verhoging van het vereiste budget.

In het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023, dat momenteel ter goedkeuring voorligt wordt in artikel 89 de mogelijkheid ingeschreven om eenmalig bijkomende middelen te voorzien voor de instellingen die de opleidingen geneeskunde of diergeneeskunde aanbieden. Dit artikel, dat een artikel III.25/2 invoegt in de Codex Hoger Onderwijs, bepaalt:

“In het kader van een verhoging van de quota, vermeld in artikel II.187, §4, kan de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 binnen de beschikbare budgettaire ruimte een bijkomende werkingstoelage toekennen voor de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde.

De universiteiten kunnen de bijkomende middelen, vermeld in het eerste lid, enkel aanwenden voor werking of infrastructuurinvesteringen. Deze bijkomende middelen voor het begrotingsjaar t worden verdeeld over de desbetreffende universiteiten op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een bacheloropleiding in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde.”

Indien de Vlaamse Regering hiervan, na overleg met de geneeskundefaculteiten, gebruik wenst te maken, zal op dat moment een nieuw dossier aan de Regering worden voorgelegd.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 19 december 2022.

De documenten werden aangepast na het advies IF. Na ontvangst van het advies van de Inspectie van Financiën lieten de universiteiten alsnog weten dat de vooropgestelde startquota niet haalbaar waren. Bijgevolg werd de nota Vlaamse Regering en het Besluit van de Vlaamse Regering aangepast naar variant A uit het advies van de Vlaamse Planningscommissie.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangsten, de investeringen of de schuld.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering voor advies voorgelegd bij de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding arts en voor de opleiding tandarts;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS